

TEHLİKELİ KİMYASALLAR YÖNETMELİĞİ

Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği

Çevre Bakanlığı

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 11/07/1993

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı : 21634

20/04/2001 tarih ve 24379 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmeliğin 1. maddesi ile "Zararlı Kimyasal Madde ve Ürünlerinin Kontrolü Yönetmeliğinin" adı "Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği" olarak değiştirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM : Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - (Değişik madde: 20/04/2001 - 24379 s. R.G. Yön/2.md.)

Bu Yönetmeliğin amacı, tehlikeli kimyasalların kontrol altına alınarak olumsuz etkilerinden çevre ve insanın korunmasına yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 - (Değişik madde: 20/04/2001 - 24379 s. R.G. Yön/3.md.)

Bu Yönetmelik,

- a) Tehlikeli kimyasalların tespiti, sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanmasına ilişkin usul ve esasları,
- b) Tehlikeli kimyasalların üretimi, depolanması, taşınması faaliyetlerine ilişkin esasları,
- c) Tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşyanın kullanımı ve piyasaya arzına ilişkin esasları,
- d) Kimyasalların ithalat ve ihracatına ilişkin usul ve esasları,
- e) Tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya ile iştilal olunmasına ilişkin hükümleri,
- f) Kimyasallar ile tehlikeli eşyanın piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin hükümleri,
- g) **(Ek bend: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./1. md.)** Güvenlik Bilgi Formlarının hazırlanmasına ve dağıtımına ilişkin usul ve esasları,

kapsar.

Ancak,

- a) Son ürün konumunda kullanıcıya ulaşan;

- 1) İnsan sağlığı ve veteriner amaçlı kullanılan tıbbi müstahzarlar,
 - 2) Kozmetikler,
 - 3) Atık madde ve karışımları ile tehlikeli eşya atıkları,
 - 4) Gıdalar,
 - 5) Hayvan yemleri,
 - 6) Pestisitler,
 - 7) Radyoaktif maddeler ve radyoaktif madde içeren müstahzarlar ile eşya,
 - 8) Patlayıcılık ve piroteknik etki elde etmek amacı ile piyasaya arz edilen patlayıcılar ile harp levazımatı ve infilak malzemeleri,
- b) Taşımacılığa ilişkin sınıflandırma, etiketleme ve ambalajlama kuralları,
- bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik 2872 sayılı evre Kanununun 13'üncü maddesi ve 443 sayılı evre Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 inci maddesinin (j) ve (k) bentleri ve 9 uncu maddesinin (d) bendi gereğince hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - **(Değişik madde: 20/04/2001 - 24379 s. R.G. Yön/4.md.)**

Bu Yönetmelikte geçen terim ve kavramlardan;

Bakanlık : evre Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatını,

İştibal : Tehlikeli kimyasal ve tehlikeli eşyanın üretimi, ithalatı, ihracatı, dağıtımı, taşınması, depolanması, kullanımı faaliyetlerinden herhangi biri ile uğraşılmasını,

Üretici : Kimyasal element ve / veya bileşiklerini veya bunların karışım ve / veya çözeltilerini kullanarak, herhangi bir yöntemle, herhangi bir formda tehlikeli kimyasal veya tehlikeli eşya hazırlayan, bunlara ticari adını veya markasını veren gerçek ve tüzel kişiysi,

İthalatçı : Kendi ihtiyaını karşılamak veya piyasaya arz etmek üzere tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın ithalatını gerçekleştiren gerçek ve tüzel kişiysi,

İhracatçı : Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın ihracatını gerçekleştiren gerçek ve tüzel kişiysi,

Dağıtıcı : Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın üretici veya ithalatçıdan kullanıya ulaşmasını teminen ara alım-satım işlemlerini yürüten gerçek ve tüzel kişiysi,

İşletme Müdürü : Tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya ile iştigal eden tarafından bu yönetmelik hükümlerine uygun olarak yetkili ve sorumlu kılınan, yasaların öngördüğü şartları taşıyan kişiyi,

Piyasaya Arz : Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın, üretimi sonrası veya ithalatında gümrük idarelerince ilgisine teslimi sonrası, kullanımı veya satışı amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan ilk faaliyeti,

Piyasa Gözetimi ve Denetimi : Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın bu yönetmelik hükümlerine uygunluğunun kontrol altında tutulması, denetlenmesi faaliyetini,

Ürün : Kimyasal element ve / veya bileşiklerinin veya bunların karışım ve / veya çözeltilerinin kullanılması ile, üretici tarafından herhangi bir yöntemle, herhangi bir formda hazırlanan madde, müstahzar ve eşyayı,

Madde : Doğal halde bulunan veya bir üretim sonucu elde edilen, kararlılığını ve yapısını etkilemeden uzaklaştırılabilen çözücüler hariç, üretiminde kararlılığını sağlamak üzere kullanılan katkı maddeleri ile üretim işleminden kaynaklanan safsızlığı ihtiva eden kimyasal element ve bunların bileşiklerini,

Müstahzar : En az iki veya daha çok maddenin karışım veya çözeltilerini,

Tehlikeli Özellik : Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özellikleri,

Tehlikeli Kimyasal : Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip madde ve müstahzarları,

Patlayıcı Madde / Müstahzar : Atmosferik oksijen olmadan da ani gaz yayılımı ile ekzotermik reaksiyon verebilen ve/veya kısmen kapatıldığında ısınma ile kendiliğinden patlayan veya belirlenmiş test koşullarında patlayan, çabucak parlayan katı, sıvı, macunumsu, jelatinimsi haldeki madde / müstahzarları,

Oksitleyici Madde / Müstahzar : Özellikle yanıcı maddelerle olmak üzere diğer maddeler ile de temasında önemli ölçüde ekzotermik reaksiyona neden olan madde / müstahzarları,

Çok Kolay Alevlenir Madde / Müstahzar : Çok düşük parlama noktası (0

C'den düşük) ve düşük kaynama noktasına (35

C'den düşük) sahip sıvı haldeki madde ve müstahzarlar ile oda sıcaklığı ve basıncı altında hava ile temasında yanabilen, gaz haldeki madde / müstahzarları,

Kolay Alevlenir Madde / Müstahzar :

a) Enerji uygulaması olmadan, ortam sıcaklığında hava ile temasında ısınabilen ve sonuç olarak alevlenen,

b) Ateş kaynağı ile kısa süreli temasta kendiliğinden yanabilen ve ateş kaynağının uzaklaştırılmasından sonra da yanmaya devam eden katı haldeki,

c) Düşük parlama noktasına (21

C'nin altında) sahip olan sıvı haldeki,

d) Su veya nemli hava ile temasında, tehlikeli miktarlarda, çok kolay alevlenir gaz yayan madde / müstahzarları,

Alevlenir Madde / Müstahzar : Düşük parlama noktasına (21

C-55

C) sahip sıvı haldeki madde / müstahzarları,

Çok Toksik Madde / Müstahzar : Çok az miktarlarda bulunduğu, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde / müstahzarları,

Toksik Madde / Müstahzar : Az miktarlarda bulunduğu, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde / müstahzarları,

Zararlı Madde / Müstahzar : Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde / müstahzarları,

Aşındırıcı Madde / Müstahzar : Canlı doku ile temasında, dokunun tahribatına neden olabilen madde ve müstahzarları,

Tahriş Edici Madde / Müstahzar : Mukoza veya cilt ile direkt olarak ani, uzun süreli veya tekrarlanan temasında lokal eritem, eskar veya ödem oluşumuna neden olabilen, aşındırıcı olarak sınıflandırılmayan madde / müstahzarları,

Alerjik Madde / Müstahzar : Solunduğunda, cilde nüfuz ettiğinde aşırı derecede hassasiyet meydana getirme özelliği olan ve daha sonra maruz kalınması durumunda karakteristik olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına neden olan madde / müstahzarları,

Kanserojen Madde / Müstahzar : Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde kanser oluşumuna neden olan veya kanser oluşumunu hızlandıran madde / müstahzarları,

Mutajen Madde / Müstahzar : Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında veya deriye nüfuz ettiğinde kalıtsal genetik hasarlara yol açabilen veya bu etkinin oluşumunu hızlandıran madde / müstahzarları,

Üreme İçin Toksik Madde / Müstahzar : Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde erkek ve dişilerin üreme fonksiyon ve kapasitelerini azaltan ve/veya doğacak

çocuğu etkileyecek kalıtsal olmayan olumsuz etkileri meydana getiren veya olumsuz etkilerin oluşumunu hızlandıran madde / müstahzarları,

Çevre İçin Tehlikeli Madde / Müstahzar : Çevre ortamına girdiğinde çevrenin bir veya birkaç unsuru için kısa veya uzun süreli tehlikeler gösteren madde / müstahzarları,

Tehlikeli Eşya : Üretim işlemi sonucu herhangi bir formda hazırlanmış olup son ürün konumunda piyasaya arz edilen, kullanımı ile çevre ve insanı olumsuz yönde etkileyebilecek tehlikeli kimyasal ihtiva eden eşyayı,

Bilimsel Araştırma ve Geliştirme: (**Ek tanım: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./2. md.**) Ürün geliştirmede yapısal özelliklerin, performans ve etkinliğin belirlenmesi için yapılan bilimsel araştırmalar da dahil olmak üzere kontrollü koşullar altında gerçekleştirilen bilimsel deney, analiz veya kimyasal araştırmayı,

Üretim Sürecinde Araştırma ve Geliştirme: (**Ek tanım: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./2. md.**) Maddenin uygulama alanlarını test etmek üzere kullanılan pilot tesis veya deneme üretimi ünitesinde gerçekleştirilen üretim sürecinde maddenin geliştirilmesi için yapılan araştırma ve geliştirmeyi,

Polimer: (**Ek tanım: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./2. md.**) Bir veya daha fazla türde monomer biriminin ardarda sıralanması ile karakterize olan moleküllerden meydana gelen madde ile en az bir diğer monomer birimine veya diğer reaktana kovalent bağ ile bağlanmış en az üç monomer birimini içeren ve aynı moleküler ağırlıktaki moleküllerin bir basit ağırlıklı çoğunluğunun daha azından meydana gelen moleküllerin bir basit ağırlıklı çoğunluğunu kapsayan maddeyi, (Bu moleküller, molekül ağırlıklarına göre dağılmış olup, bu dağılımda molekül ağırlıklarındaki farklılıklar monomer biriminin sayısına bağlı olup, monomer birimi polimer içinde bulunan, reaksiyona girmiş haldeki monomeri ifade etmektedir.)

Risk: (**Ek tanım: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./2. md.**) Kimyasalların kullanım şartlarında ve/veya kimyasallara maruz kalınması halinde, kimyasalların çevre ve insan sağlığına zarar verme olasılığını ve ciddiyet derecesini,

Güvenlik : (**Ek tanım: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./2. md.**) "Kimyasalların kontrol altına alınamaz risk"inden uzak olmayı,

Güvenlik Bilgi Formu: (**Ek tanım: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./2. md.**) Tehlikeli kimyasalların ; özelliklerine ilişkin detaylı bilgiler ile bulunduğu işyerlerinde kimyasalın özelliğine göre alınacak güvenlik önlemleri ve kimyasalın olumsuz etkilerinden çevre ve insan sağlığının korunmasına yönelik gerekli bilgileri içeren belgeyi,

Profesyonel Kullanıcı: (**Ek tanım: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./2. md.**) Üreticiyi, tehlikeli kimyasal kullanan sanayiciyi, bilimsel araştırma ve geliştirme yapan ve üretim sürecinde araştırma ve geliştirme yapan gerçek ve tüzel kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM : Genel İlkeler

Kimyasal Maddelerin İthalatının Kontrolü

Madde 5 - Çevrenin korunması yönünden zararlı etkileri olduğu bilinen kimyasal maddelerin ithalatının kontrolü yayımlanan tebliğler doğrultusunda yapılır.

Genel Koruma Görevi

Madde 6 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünleriyle iştilgal edenler ilgili tebliğlerde verilen kurallara ve bu Yönetmelikte adı geçen zararlı maddelerden kaynaklanan ve eklerde verilmekte olan "Özel Risk Durumları" ve bunlarla ilgili "Güvenlik Tavsiyeleri" ne etiket, ambalajlama, depolama ile ilgili diğer hükümlere uymak zorundadırlar.

Çevreye Yığın Halinde Bırakma

Madde 7 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünleri, bu yönetmelik hükümlerine uygun şekilde ambalajlama ve depolama yapılmadan, çevreye yığın veya yığın oluşturacak şekilde bırakılamaz.

Ancak, yığılma zorunluluğu bulunduğu hallerde ilgili valiliğin izni alınarak;

- a) Yığma ve yığından alma işlemlerinde, madde veya ürün türü, iş kolu ve kullanım amacına uygun yöntem, araç ve gereç kullanmak,
- b) Madde veya ürünün çevrede olumsuz etkilere neden olacak şekilde komşu alanlara, havaya ve sulara karışmasını önlemek için ilgili mevzuat doğrultusunda gerekli önlemleri almak,
- c) Hayvanlar, bitkiler ve bunların hayat sahalarının tehlikeye sokulmaması için uygun önlemleri almak,

şartlarıyla çevreye yığın halinde bırakmak mümkün olabilir.

Üretici ve İthalatçının Bilgi ve Beyan Verme Yükümlülüğü

Madde 8 - Ülke sınırları içinde, ilgili tebliğler ve Ek-1 kapsamında yer alan zararlı kimyasal madde ve ürünleri ile iştilgal edenler, üretim ve fiili ithalat sonrası;

- a) Bu Yönetmelik ve eklerinin getirdiği hükümler çerçevesinde etiketleme, ambalajlama, depolama ve taşıma ile ilgili kurallara uyduğunu ispat etmekle,
 - b) Bakanlığın talep etmesi durumunda beyanda bulunmakla,
- yükümlüdür.

Beyan dosyasında bulunacak asgari bilgiler Ek-III'de verilmiştir.

Üretici ve ithalatçı gerek görüldüğünde beyan ettiği bilgilerin kanıtlarını da Bakanlığa vermekle yükümlüdür.

Bakanlık, Ek-1 kapsamında yer alan maddelerdeki değişiklikleri, Yönetmeliğin 44 üncü maddesinde oluşturulan Kimyasal Güvenlik Komisyonunun görüşleri doğrultusunda yapar.

Ek Bilgi Verme Yükümlülüğü

Madde 9 - Bakanlığın gerekli görmesi durumunda, ilgili tebliğler çerçevesinde başvuruda bulunanlar,

- a) Mevcut bilimsel bilirkişi raporlarını,
 - b) İlgili deney metotlarını ve kaynağını,
 - c) Madde ve ürünü temsil eden örneğini,
 - d) Etiketleri veya taslakları, (...) ve Güvenlik Bilgi Formlarını,
 - e) Beyan ettiği bilgilerin kanıtlarını,
- kapsayan ek bilgiyi vermek zorundadır.

Bakanlık, sunulan belgelerin yetersiz bulunması durumunda, başvurudan ilave deneyler, testler ve bunların sonuçlarını isteyebilir.

Ürünleri Kontrol Yükümlülüğü

Madde 10 - Üretici, zararlı maddelere ilişkin test yöntemleri konusunda bir tebliğ çıkıncaya kadar, geçici olarak, iştiğal ettiği maddelerle ilgili verdiği beyanda belirttiği özellikleri sağlamak için yaptığı ölçümlerde ilgili ulusal ve uluslararası standart yöntemleri kullanmakla yükümlüdür.

Belgeleri Hazır Bulundurma Yükümlülüğü

Madde 11 - Zararlı kimyasal madde ve ürünleri ile iştiğal edenler, bunların piyasaya arzında, üretimi ve ticareti ile ilgili tüm bilgileri kaydetmekle, eski bilgilerle birleştirmekle ve incelemeye sunulacak biçimde düzenleyerek hazır bulundurmakla yükümlüdür.

Alıcının Bilgilendirilmesi

Madde 12 - (Değişik madde: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./3. md.)

Tehlikeli kimyasallar ile tehlikeli eşyanın riskleri ve alınması gerekli güvenlik önlemleri hakkında, tehlikeli kimyasal ve tehlikeli eşyayı piyasaya arz eden üretici, ithalatçı ve dağıtıcı tarafından alıcı, kullanıcı ve depolayıcıların bilgilendirilmesi zorunludur.

Bu amaçla, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanmış etiket ve Güvenlik Bilgi Formları kullanılır.

Güvenlik Bilgi Formlarının profesyonel kullanıcılar ile tehlikeli kimyasalları depolayanlara iletilmesi zorunludur.

Alıcının bilgilendirilmesinden üretici, ithalatçı ve dağıtıcı müteselsilen sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Dağıtıcı ve İşletme Müdürünün Yükümlülükleri

Dağıtıcının Yükümlülüğü

Madde 13 - (Değişik madde: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./4. md.)

Dağıtıcı, tehlikeli kimyasallar ile tehlikeli eşyanın alım ve satım işlerini yaparken aşağıdaki hükümlere uymak zorundadır.

a) Dağıtıcı, üretici veya ithalatçıdan aldığı tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın yapısal özelliğini değiştiremez, etiket ve Güvenlik Bilgi Formlarında değişiklik yapamaz, okunamaz duruma getiremez.

b) Tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın, birim ambalaj miktarını değiştirerek satışa arz etmek isteyen dağıtıcılar tehlikeli kimyasal ile tehlikeli eşyanın üreticisi tarafından hazırlanmış etiket bilgilerini ve Güvenlik Bilgi Formlarını kullanmak ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak etiketleme ve ambalajlama yapmak zorundadır.

c) Dağıtıcı, Güvenlik Bilgi Formunun kullanıcıya ulaşabilmesini sağlamak amacıyla, Türkçe hazırlanmış Güvenlik Bilgi Formunu tehlikeli kimyasalı aldığı kişiden temin ederek tehlikeli kimyasalı sattığı kişiye vermekle, tehlikeli kimyasalı Yönetmelik hükümlerine uygun olarak depolamak, taşımak veya taşınmasını sağlamakla, istenmesi halinde alış ve satış ile ilgili bilgi ve belgeler ile birlikte faturanın bir kopyasını Bakanlığa vermekle yükümlüdür.

Alıcının Bilgilendirilmesi

Madde 14 - (Mülga madde: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./8. md.)

İşletme Müdürünün Yükümlülükleri

Madde 15 - İşletme Müdürü denetim sırasında her türlü bilgiyi vermek ve gereken kolaylığı sağlamakla yükümlüdür.

İşletme müdürü zararlı kimyasal madde veya ürünlerin üretimi, depolanması, taşınması, etiketlenmesi ve ambalajlanması ile ilgili önlemleri bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yerine getirmek zorundadır.

Bu madde ve ürünlerin üretimi sırasında ortaya çıkabilecek tehlikeler konusunda önlemler almakla, idarenin zararlı madde ve ürünler için istediği bilgileri gerçeğe uygun olarak hazırlamak ve saklamakla, bu Yönetmeliğe bağlı olarak çıkarılacak tebliğleri izlemek ve uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : Etiketlemede Uygulanacak Kurallar

Etiketleme Zorunluluğu

Madde 16 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünleri ile iştegal edenler, bunların özelliklerine göre etiketlenmesinden sorumludur. Üreticiler, bu bölümde verilen etiketleme ile ilgili kurallara uymak zorundadır.

Etiketlerde Bulunması Gerekli Hususlar

Madde 17 - Etiketlerde;

a) Üreticinin adı ve adresi,

b) Maddenin kimyasal ve ticari adı, kapalı formülü,

c) Ürünlerin, ticari adı, amaçlanan kullanım alanları ve içeriğine giren maddelerin tehlike sembolleri,

d) Özel tehlikelere karşı dikkat çekici, "Çok Şiddetli Patlayıcı", "Şiddetli Zehir" gibi ibareler, güvenlik tavsiyeleri (Ek-VII'e göre zararlı maddelere ait özel riskler (R) ve güvenlik önlemlerinin (S) ilgili olanlarının içinden seçilmiş) alınabilecek tedbirler hakkında özlü bilgiler, Ek-II'de verilmiş olan zararlı maddeyi tanımlayan özellikler,

e) Ek-IV'de, tek tek maddeler için verilen tehlike işaretlerinden ilgili olanlar,

f) Kimyasal tanımı ve etkin maddesinin yüzdesi,

g) Diğer katkı maddeleri ve en azından bunların grup tanımları,

bulundurulur.

Etiketlerde çevre ve insan sağlığı için tehlike durumları ve korunma önlemleri işaretlerle gösterilir. Ek-IV'de verilen işaretler dışında işaret kullanılamaz.

Uyulması Gerekli Hususlar

Madde 18 - 04/09/1988 tarih ve 19919 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'ne göre kanalizasyona veya sulara atılması yasak olan maddelerin etiketlerinde bu durum açık olarak belirtilir.

Etiketlerde, ve (...)nda, "Zehirsizdir", "Sağlığa zararsızdır", "Talimata Uygun Kullanılırsa Zararsızdır" gibi tehlikeye karşı kayıtsızlaştırmacı ifadeler kullanılamaz.

Paketlenmiş olarak piyasaya sürülen madde veya ürünlerde etiketler, paketlere yapıştırılmış olmalıdır. Paketler ikinci bir ambalaj içine konuyorsa, etiket bu ambalajlar üzerine de yapıştırılır. Ancak, şeffaf ikinci ambalaj kullanıldığında, içteki etiketin net olarak okunabilmesi durumunda ikinci ambalaja etiket konulması zorunlu değildir.

Özellikleri yeterince bilinmeyen maddelerin etiketleri üzerine "Bu Maddenin Çevre ve İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkisi İle İlgili Araştırmalar Devam Etmektedir" ibaresi yazılır.

Ek-VI'da verilen kanser yapıcı maddeler listesine giren madde ve ürünlerin etiketleri ve kullanma talimatları üzerine, diğer bilgilerin yanı sıra "Dikkat Kansere Neden Olabilir" ibaresi yazılır.

(Ek fıkra: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./5. md.) Etiketler, piyasaya arz edilen tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya için Türkçe, ihraç edilen tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli eşya için ihraç edilen ülkenin resmi dillerinden birinde hazırlanır.

Aerosol Paketlerinde Etiketleme

Madde 19 - Aerosol paketleri ve kaplarına yapıştırılan etiketlerde diğer bilgilerin yanı sıra,

a) "Kutu Basınçlıdır", "Güneş Altında Bırakmayınız", "50oC'nin Üzerindeki Sıcaktan Koruyunuz, "Boş Kutuları Zorlayarak Açmayınız", "Ateşe Atmayınız", "Aleve veya Akkor Halindeki Maddelere Püskürtmeyiniz",

b) Bileşiminde yanmaya ve kolay alev almaya neden olabilecek yanıcı madde içerenler için "Yanııcıdır" veya "Kolay Alev Alır",

ibarelerinin de yazılması zorunludur.

Etiketleme Şartları

Madde 20 - Zararlı kimyasal madde veya ürünlerinin etiketlerinin boyutları, ambalaj kaplarının hacimlerine göre, aşağıda verilmiştir.

a) 0,25 litreye kadar uygun görülecek büyüklükte.

b) 0.26-3,0 litre arası için en az 52 mm. x 74 mm.

c) 3.1-50 litre arası için en az 74 mm. x105 mm.

d) 51-500 litre arası için en az 105 mm. x 148 mm.

e) 500 litreden büyük olanlar için en az 148 mm. x 210 mm.

Tehlike sembelleri, portakal sarısı zemin üzerine siyah baskı ile verilir. Her tehlike işareti en az 1 cm

alana sahip olup, işaretin yapılacağı yüzeyin en az onda birini kaplar. Belli bir tehlike sınıfı için kullanılan işaret bir başka tehlike sınıfını da içeriyorsa bu Yönetmeliğin 17'inci maddesinin (e) bendinde öngörülen tehlike içermeyen işaretlerinden bazıları eğer yer müsait değilse etiketlere konmayabilir.

Etiketler, bu Yönetmelikte belirtilen hususlar dışında, sağlık, güvenlik gibi alanlardaki yönetmeliklerin ilgili hükümleri gereği zorunlu semboller ve bilgileri de tamamlayıcı olarak bulundurulur.

Etiketler, ambalajın bir veya birkaç yüzüne, ambalaj normal konumunda dururken etiketdeki bilgiler okunabilecek şekilde yapıştırılır. Etiketın ambalaj yüzeyine yapıştırılması, ambalajın boyutları veya cinsi nedeniyle mümkün değilse, etiketleme ambalaja bağlı bir plaka şeklinde yapılır. Etiketın dış etkenlerden ve ambalaj içindeki maddeden etkilenerek ambalaj üzerinden çıkmaması, veya kullanılmışsa plakanın kopmaması için gerekli önlemler alınır.

Yanııcı ve kolay tutuşan maddelerin 0.25 litreyi geçmeyen ambalajlarının etiketlerinde, maddenin bu özelliği ile ilgili olarak dikkat çekici ibarelerin ve alınması gerekli önlemlerin etikete yazılması şartı aranmaz. Ancak diğer yollarla bu hususların vurgulanması zorunludur.

Kullanma Talimatı

Madde 21 - (Mülga madde: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./8. md.)

Güvenlik Bilgi Formu

Madde 22 - (Değişik madde: 06/11/2001 - 24575 S. R.G. Yön./6. md.)

Güvenlik Bilgi Formunun hazırlanması ve dağıtımında aşağıdaki kurallara uyulması zorunludur.

a) Güvenlik Bilgi Formu, Yönetmelik hükümlerine göre, tehlikeli olduğu belirlenen madde ve müstahzar ile en az bir tehlikeli madde ihtiva eden müstahzarın üreticisi tarafından hazırlanır.

b) Profesyonel kullanıcılar tarafından talep edilmesi halinde, Yönetmelik hükümlerine göre tehlikeli olarak sınıflandırılmasa dahi, işyeri ortamı maruz kalma limitleri belirlenmiş veya çevre ve insana zarar verecek özellik gösteren maddelerden en az birini içeren müstahzarlardan, bu tür maddelerden en az birini veya bir kaçını ayrı ayrı;

(1)? 1 % (ağırlıkça) miktarda içeren gaz halinde olmayan,

(2)? 0,2 %(hacimce) miktarda içeren gaz halinde olan, müstahzarın Güvenlik Bilgi Formu, bu müstahzarın üreticisi tarafından ayrıntılı bilgiler içerecek şekilde hazırlanır ve talep edene iletilir.

c) Güvenlik Bilgi Formu, üretici tarafından;

(1) Her tehlikeli madde, tehlikeli müstahzar veya en az bir tehlikeli madde ihtiva eden müstahzar için ayrı ayrı hazırlanır,

(2) Teknik gelişmelere ve bilimsel araştırmalara bağlı olarak güncelleştirilir,

(3) Tehlikeli kimyasalın üretim sonrası ilk teslimatı sırasında veya mümkünse teslimat öncesi,

(4) İkinci veya takip eden teslimatlarında talep edilmesi halinde, alıcıya ücretsiz olarak yazılı metin halinde verilir veya elektronik ortamda iletilir.

Güvenlik Bilgi Formu; piyasaya arz edilen kimyasallar için Türkçe, ihraç edilen kimyasallar için ihraç edilen ülkenin resmi dillerinden birinde hazırlanır.

Güvenlik Bilgi Formunun yeni bilgiler ışığı altında güncelleştirilmesi halinde; güncelleştirilmiş form, güncelleştirme tarihinin 12 ay öncesine kadar sürede, tehlikeli kimyasalın verildiği kullanıcılar ile depolayana güncelleştirme tarihini takip eden 3 ay içinde iletilir ve formda değişiklik tarihi ve kaçınıcı değişiklik olduğu belirtilir.

İthal edilen kimyasalların Güvenlik Bilgi Formu, ithalatçısı tarafından üreticisinden temin edilerek Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlandıktan sonra, tehlikeli kimyasalın ilk teslimatı sırasında veya mümkünse teslimat öncesi, ikinci veya takip eden teslimatlarında

talep edilmesi halinde alıcıya ücretsiz olarak Türkçe yazılı metin halinde verilir veya elektronik ortamda iletilir.

İthal edilen kimyasalların Güvenlik Bilgi Formlarının ithalatçısı tarafından üreticisinden temin edilememesi halinde, ithalatçı ithal ettiği kimyasallar için bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak Güvenlik Bilgi Formunu hazırlamakla yükümlüdür.

Güvenlik Bilgi Formunda bulunması gereken asgari bilgiler ile formun düzenlenmesinde uyulacak usul ve esaslar Bakanlıkça yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM : Ambalajlama, Depolama ve Taşıma

Yükümlülükler

Madde 23 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünlerinin ambalajlanması, depolanması, taşınması işlerinden biri veya birkaçı ile iştigal edenler bu Yönetmelik hükümlerine tabidir. Bu işlerin ücret karşılığı üçüncü kişi veya kuruluşlara yaptırılması durumunda da, işveren kişi veya kuruluş, iştigal edenle birlikte müteselsilen sorumludur.

Ambalajlama Zorunluluğu

Madde 24 - Zararlı madde ve ürünler, bu Yönetmeliğin 27"inci maddesindeki hükümlere uyularak, normal depolama ve taşıma şartlarında, sızma, kaçak, dökülme, bulaşma ve benzeri yollarla ambalaj dışına çıkmaları önlenecek şekilde ambalajlandıktan sonra piyasaya arz edilebilir.

Piyasaya arz şekli özel mevzuata tabi madde ve ürünler için, yukarıdaki hükümlere uyulması gerekmez.

Ambalajlanmamış madde ve ürünlerin taşınması ve depolanması ile iştigal edenler, piyasaya arz şekli özel mevzuata tabi madde ve ürünler ile ilgili durumlar dışında, ilgili idareden özel izin alırlar.

Ambalajsız Taşıma ve Depolama

Madde 25 - Bir başka ürünün üretiminde hammadde, ara madde olarak kullanılacak veya yakıt olarak piyasaya sürülmek istenen madde ve ürünlerin;

a) Çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek uygun sistem ve araçlarla taşınması ve depolanması,

b) Araç ve depo yerinin kapalı sistem olması durumlarında ambalajsız depolama ve taşımaya izin verilebilir.

Ambalaj Kaplarının Genel Görünümü

Madde 26 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünlerinin içine konduğu kapların genel görünümü aşağıdaki gibi olmalıdır:

a) Ambalajların şekli ve etiketleri, genel görünüm ve kapsamaları açısından, gıda maddelerinin ambalajları ile aynı veya karıştırılabilir benzerlikte seçilemez.

b) Bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre hazırlanan etiketler ambalaj kapları üzerine uygun olarak yerleştirilir.

Ambalajlama Şartları

Madde 27 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünlerinin ambalaj kaplarına konulmasında Ek-V'de verilen kurallar yanında aşağıdaki genel kurallara uyulması zorunludur.

a) Ambalajlanan madde, ambalaj kabının dışına bulaşmamalıdır.

b) Ambalaj kabı, içine konulan maddeden etiketlenmemeli, onun özelliklerini değiştirmemelidir.

c) Sıvı halinde madde ve ürünlerin ambalajlanmasında, ısıl genleşmeler sonucu, patlama, yırtılma gibi istenmeyen durumların önüne geçilebilmesi için, kaplarda boş hacim bırakılmalıdır.

d) Hava yolu ile taşınacak her türlü ambalaj kabının hava basıncı değişimlerinin etkisiyle karşılaştığında dayanıklı olacak şekilde tasarlanması gerekir.

e) Maddenin ambalajlanmasında iç içe kaplar kullanılmışsa, iç kaptan dış kaba sızma olmamalıdır. Cam, seramik gibi kırılabilir malzemeden yapılmış iç kaplar ile ambalajlamada, kırılmanın önlenmesi için iç ve dış kaplar arasında şok direncine sahip uygun destekleme malzemeleri kullanılmalı veya benzeri önlemler alınmalıdır.

f) Birbiri ile şiddetli reaksiyon veren maddeleri taşıyan iç kaplar aynı dış kap içinde depolanamaz ve taşınamaz.

g) Çok tehlikeli oldukları için bir sıvı ile ıslatılarak veya seyreltilerek korunması gereken maddelerin ambalajlanmasında, kaçakları tamamen önleyecek tasarımlar kullanılır ve yeterli önlemler alınır.

h) Taşıma ve depolama sırasında, sıcaklığın artması, hava basıncı değişimi, çalkalanma, gibi nedenlerle kap içindeki madde tehlikeli boyutlarda gaz oluşturuyor ve basıncı artıyorsa, fazla gazı dışarı atarak otomatik basınç ayarlamasını sağlayacak sistemler takılmış kaplar kullanılmalıdır. Ancak, çıkan gazın tehlikeli ve zararlı olması durumunda, tehlikeyi önleyici başka önlemlerin alınması gerekir.

i) Ambalaj olarak kullanılacak her türlü madde, malzeme ve araç, kullanım amacına uygun fonksiyon testlerinden geçirilir.

j) Üretici ithal ettiği veya ürettiği madde ve ürünün taşınmasından kaynaklanan ambalaj malzemesinin, ilgili yönetmelikler uyarınca, en aza indirilmesi veya bertaraf edilmesinden yükümlüdür. Üretici bu durumda sorumluluğu başkasına devredemez ve gerekli harcamaları karşılamakla yükümlüdür.

Taşıma

Madde 28 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünlerinin taşınması konusunda yürürlükteki mevzuat hükümleri uygulanır.

Depolama

Madde 29 - Zararlı kimyasal madde ve ürünleri; özellikleri, depolamaları ve diğer şekillerdeki iştigalleri sırasında arz edebilecekleri tehlikenin cinsine göre Ek-VIII'de verilen sınıflara ayrılmıştır. Zararlı kimyasal madde ve ürünlerini üretenler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde depolama yapmakla yükümlüdür. Bu maddelerin kötü amaçlı veya sorumsuz kişilerin eline geçmemesi ve amaç dışında kullanılmaması için gerekli önlemler, işletme müdürü, serbest bölgelerde serbest bölge müdürleri tarafından alınır.

Zararlı kimyasal madde ve ürünlerinin bulunduğu depolar, depolanan maddenin oluşturabileceği zararlar gözönüne alınarak, gerekli ısı, izolasyon, yıldırımdan koruma, havalandırma, alarm, yangın söndürme, gibi sistemler ile donatılır ve amacına uygun malzemelerle inşa edilir.

Depolara ve bunların yakınına, depolanan madde veya ürünlerinin yükleme, boşaltma ve kullanımları sırasında ortaya çıkabilecek tehlikeler ve bu tehlikelere karşı korunma önlemleri ile ilgili uyarı işaretleri ve yazıları asılır.

Zararlı kimyasal madde ve ürünleri, ilaç, hayvan ilacı, gıda maddesi, hayvan yemi ve bunların katkı maddeleri ile aynı depolara konulamaz.

Ek-IV'de verilen işaretlerden korozif, az zehirli ve tahriş edici özelliği ile etiketlenmiş olan madde ve ürünlerin depolanmasında, insan ve çevre sağlığı açısından işletmede gerekli yerlerde uyarı levhaları bulundurulur.

Ek-IV'de verilen işaretlerden çok zehirli özelliği ile etiketlenmiş olan madde ve ürünler kilitli mekanlarda depolanır. Bunların depolanması ile sorumlu kişiler, işletme müdürü ve konu ile ilgili personel dışındaki kişilerin bu maddelerle iştigalini önlemek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Akaryakıt istasyonlarında satılan madde ve ürünler için kilitli mekanlarda depolama şartı aranmaz.

ALTINCI BÖLÜM : İdarenin Görevleri

Beyanların Değerlendirilmesi

Madde 30 - Bakanlık, gerek gördüğü hallerde talep ettiği Ek-I'de yer alan zararlı kimyasal madde ve ürünleri ile ilgili beyanları bu Yönetmelik hükümlerine göre değerlendirir.

Denetim

Madde 31 - Zararlı kimyasal madde ve ürünlerin ticareti, üretimi, ambalaj ve etiketlenmesi, depolanması, taşınması ile iştigal edenlerin Yönetmelik hükümlerince denetlenmesiyle Bakanlık yetkilidir. Bakanlık, gerek görüldüğünde, sözkonusu maddelerle ilgili deneylerin yurt içinde veya yurt dışında yeniden yaptırılmasını sağlar.

Denetimler sırasında kurum, kuruluş ve işletmelerden elde edilen bilgi ve belgeler başka amaçlar için kullanılamaz.

Fiili İthalatın Kontrolü

Madde 32 - İthalatının kontrolü tebliğlerle yapılan zararlı kimyasal madde ve ürünlerin fiili ithalatı sırasında beyan edilen bilgilere uygun nitelikte olduğu Ek IX'da verilen kriterlere göre değerlendirilir. Beyana uygun olmadığının tespiti halinde 2872 sayılı Çevre Kanununun 2'inci maddesi gereğince durum Çevre Bakanlığına bildirilir.

Piyasanın Denetlenmesi

Madde 33 - Bakanlık, piyasada bulunan Zararlı Kimyasal madde ve ürünlerini gelişiğüzöl örnekler olarak veya üretici ve dağıtıcıdan örnekler isteyerek denetler.

Piyasa Denetiminin Yürütülmesi

Madde 34 - Piyasanın denetlenmesinde Zararlı Kimyasal madde ve ürünlerin birleşimi, etiketi, (...) ve Güvenlik Bilgi Formunda bu Yönetmelik ve eklerinde verilen kurallara uyulup uyulmadığı gözönünde bulundurulur.

Denetimi yapan, üreticiyi, ithalatçıyı veya piyasayı denetlemek amacı ile örnek alırken, örnek alma teknikleriyle ilgili Türk Standartları Enstitüsü tarafından belirlenen yöntemlere uyar.

İdari Ceza Verme Yetkisi

Madde 35 - Piyasa denetlemede bu Yönetmelikte belirtilen hükümlerin yerine getirilmediğinin anlaşılması durumunda, üretici ve dağıtıcının ikametgahının veya iş yerinin bulunduğu yerin mülki idari amiri, Çevre Kanununun ilgili maddeleri uyarınca idari ceza verme yetkisine sahiptir.

Alınan Örneklerin Ücreti

Madde 36 - Denetleme için gerekli örnekler, üretici, zararlı kimyasal madde ve ürünleri ile iştiğal edenler tarafından denetleme makamına ücretsiz olarak verilir.

Denetlemelerde yapılan araştırma ve test harcamalarının da zararlı kimyasal madde ve ürünleri ile iştiğal edenler karşılar.

YEDİNCİ BÖLÜM : Özel Hükme Tabi Maddeler

Asbest Kullanımı İle İlgili Hükümler

Madde 37 - **(Değişik madde: 25/07/2001 - 24473 S. R.G. Yön./1 md.)**

Asbest lifleri ve asbest lifleri ihtiva eden topraklara ilişkin olarak aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur.

Amfibol grubu asbest lifleri olarak tanımlanan;

- a) Krosidolit, CAS No 12001 - 28 - 4
- b) Amozit, CAS No 12172 - 73 - 5
- c) Antofillit, CAS No 77536 - 67 - 5
- d) Aktinolit, CAS No 77536 - 66 - 4
- e) Tremolit, CAS No 77536 - 68 - 6

türü asbest lifleri çıkarılamaz, üretilemez, herhangi bir ürün üretiminde ve üretim dışında herhangi bir amaçla kullanılamaz, satış ve kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez.

Amfibol grubu asbest liflerini ihtiva eden ürünler kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez ve kullanılamaz.

Serpantin grubu asbest lifi olarak tanımlanan krizotil türü asbest, CAS No: 12001-29-5 (Beyaz asbest);

- a) Oyuncakların,
- b) Püskürtme yolu ile kullanılacak malzeme ve müstahzarların,
- c) Perakende olarak halka satılan toz halindeki nihai ürünlerin,
- d) Tütün içmek için kullanılan pipo, ağızlık, sigara filtresi gibi ürünlerin,
- e) Katalitik filtreler ve sıvılaştırılmış gaz ile çalışan katalitik ısıtıcılarda kullanılan yalıtım gereçlerinin,
- f) Boyalar ve cilaların/vernüklerin,
- g) Sıvılar için kullanılacak filtrelerin/süzgeçlerin,
- h) Kaplama ağırlığının %2'sinden fazla olacak şekilde, yol yüzey kaplamalarının,
- i) Sıvalar, koruyucu kaplamalar, dolgular, sızdırmazlık malzemeleri, bağlayıcılar, zamklar, tutkallar, yapıştırıcılar, dekoratif tozlar ve apre malzemelerinin,
- j) Yoğunluğu 1 g/cm³'den az olan yalıtım veya ses geçirmezlik malzemelerinin,
- k) Hava filtreleri/süzgeçleri ve doğal gaz veya havagazı isale, dağıtım ve kullanımında kullanılan filtrelerin/süzgeçlerin,
- l) Plastik yer ve duvar kaplamalarının altına konacak yalıtım astarlarının,
- m) Tüketicie sunulduğunda, ortama lif yayılmasını önleyecek şekilde muameleye tabi tutulmayan tekstil ürünlerinin,

n) Çatı keçelerinin,

o) (**Ek bent: 02/03/2007-26450 S.R.G Yön/1.md.**) Oluklu levhaların, levhaların, panoların ve karoların

üretiminde kullanılamaz.

p) (**Ek bent: 18/01/2008- 26760 S.R.G Yön/1.md.**) Contalık levhaların, contaların,

r) (**Ek bent: 18/01/2008- 26760 S.R.G Yön/1.md.**) Debriyaj ve fren balatası üretiminde kullanılan iplerin,

s) (**Ek bent: 18/01/2008- 26760 S.R.G Yön/1.md.**) Balata hammaddesinin ve balataların,

Krizotil türü asbest liflerinin kullanım hükümlerine uymayan ürünler kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez ve kullanılamaz.

Amfibol grubu asbest lifi ihtiva eden topraklar ile serpantin grubu asbest lifi ihtiva eden topraklar çıkarılamaz, satış ve kullanım amacıyla piyasaya arz edilemez,

özellikle;

a) Badana ve sıva, çatı ve zemin toprağı şeklinde taban ve çatı örtüsü,

b) Yol, pekmez, çanak, çömlek yapımında katkı malzemesi,

c) Çocuk pudrası,

olarak kullanılamaz.

Asbest Kullanımı İle İlgili Kısıtlamalar

Madde 38 - (Mülga madde: 25/07/2001 - 24473 S. R.G. Yön./2 md.)

Asbestli Ürünlerin Etiketlenmesi ve Ambalajlar İle İlgili Kurallar

Madde 39 - 1. Asbest içeren bütün ürünler veya paketler aşağıda tanımlanan etiketleme kurallarına uymalıdır.

a) Etiket en az 5 cm. yüksekliğinde 2.5 cm. genişliğinde olmalıdır,

b) Etiket iki bölümden oluşmalıdır.

- Üst kısımda (h1=%40 H) siyah zemin üzerine beyaz olarak yazılmış "a" harfi bulunmalıdır.

- Alt kısımda (h2=%60 H) kırmızı zemin üzerine siyah veya beyaz olarak büyük harflerle "DİKKAT ASBEST İÇERİR" ve küçük harflerle "asbest tozunun solunması sağlık için tehlikelidir" ve "güvenlik tavsiyelerini inceleyiniz" cümleleri açık bir şekilde bulunmalıdır. (Bkz.Şekil 1).

Not: Burada yer alan şekil için lütfen ilgili Resmi gazeteye bakınız

Şekil 1: Asbestli Ürün veya Paketlerde Kullanılacak Etiket

c) Eğer ürün krosidolit minerali içeriyorsa büyük harflerle yazılan "DİKKAT ASBEST İÇERİR" cümlesi "KROSİDOLİT İÇERİR-MAVİ ASBEST" şeklinde yazılmalıdır.

d) Etiketın ürün üzerine doğrudan baskısı sözkonusu ise kontrastı sağlamak için etikette tek renk kullanımı yeterlidir.

2. Önceki bölümde tanımlanan etiket aşağıdaki kurallara uygun olarak kullanılmalıdır.

a) En küçük birimlerde bile etiket bulunmalıdır. Asbest veya asbestli bileşenler içeren paketler aşağıda verilen şekillerden biri ile etiketlenebilir:

- Paket boyu yeterli büyüklükte ise etiket, pakete sabit bir şekilde yapıştırılır veya pakete doğrudan baskı ile yerleştirilir.

- Paket boyu etiket yapıştırma veya doğrudan baskıya imkan vermiyorsa, etiket pakete kopmayacak şekilde bağlanır.

b) Asbest ve asbest içeren ürünlerin paketlerinde, ürünün asbest olduğunu tanımlayan etiket dışında uygun tehlike işaretleri ve semboller yönetmeliğe uygun olarak etiket halinde temiz, okunaklı ve silinmeyecek şekilde hazırlanır, paket üzerine yapıştırılmalı, basılmalı veya bağlanmalıdır.

c) Paketlenmesi uygun olmayan asbest içeren ürünler için etiket yukarıda belirtildiği gibi hazırlanır, ya doğrudan yapıştırılır ya baskı ile yerleştirilir ya da bağlanır.

Asbestle temas etmiş her türlü ambalaj malzemesi başka amaçla kullanılamaz. Bu tür ambalaj malzemeleri, daha büyük bir plastik torbada biriktirilerek asbestli atıkların bertarafı ile ilgili kurallar doğrultusunda bertaraf edilmelidir.

Asbest Liflerinin Depolanması

Madde 40 - (**Değişik madde: 25/07/2001 - 24473 S. R.G. Yön./3 md.**)

Asbest lifleri, depolandığı yerlerde ortama toz ve lif saçılmasını önleyecek tedbirler alınarak, diğer tehlikeli kimyasallar ve malzemelerden ayrı olarak depolanır.

Polihalojenli Bifeniller ve Terfenillerin Kullanımı ile İlgili Hükümler

Madde 41 - Polihalojenli bifenil ve terfenilleri ve bunların karışımlarını ihtiva eden malzeme ve ürünler 01/01/1996 tarihinden itibaren kullanılamaz. Bu tarihe kadar madde 42'de verilen kullanım kısıtlamalarına uyulur.

Polihalojenli Bifeniller ve Terfeniller ve Bunların Karışımları İle İlgili Kısıtlamalar

Madde 42 - Bu maddelerin 01/01/1996 tarihine kadar kullanımlarında aşağıdaki hükümlere uyulur.

Mono ve dikloro bifeniller hariç, poliklorlu bifeniller, poliklorlu terfenilleri ve bunları ağırlıkça %0.1'den daha fazlasını içeren karışımlar aşağıdaki kategoriler dışında kullanılamaz.

-Kapalı sistemli elektrikli cihazlar (transformatör, resistör ve indüktör) ,

-Büyük yoğunlaştırucular (toplam ağırlığı 1kg. veya daha büyük olanlar),

-Küçük yoğunlaştırucular (Klorür içerikleri %43'den fazla olmayan ve %3.5'den fazla penta ve daha yüksek klorlanmış bifenil içermeyen poliklorobifeniller),

-Kapalı devre ısı transfer cihazlarında kullanılan ısı transfer sıvıları (gıda, ilaç, hayvan yemi ve diğer veterinerlik ürünlerinin işlendiği durumlar dışında),

-Yer altı kazı ekipmanları ve elektrolitik alüminyum üretimindeki cihazlarda kullanılan hidrolik sıvılar,

-Diğer ürünlere dönüştürülmek üzere başlangıç veya ara basamaklarda.

Deri ile temas eden tekstil ürünlerinde polibromlu bifeniller kullanılamaz.

Pillerin Kullanımı İle İlgili Hükümler

Madde 43 - Bakanlık çevreye olan zararları nedeni ile pillerin kullanımı ve atıklarını kontrol altına almak, ekolojik sistemlerin dengesinin bozulmasını önlemek amacı ile geri toplanmasını zorunlu kılar.

Pillerin geri toplanması ile ilgili hususlar Bakanlık tarafından yayınlanacak tebliğle belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM : Diğer Hükümler

Kimyasal Güvenlik Komisyonu

Madde 44 - Bakanlık başkanlığında kurulacak olan Kimyasal Güvenlik Komisyonu 443 sayılı Çevre Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 36'ncı maddesine dayanılarak;

a) Bu Yönetmeliğin getirdiği hükümlerin işlerliğini sağlamak ,

b) Ulusal ve uluslararası bilgi değişimini sağlayarak gerekli gördüğü hükümleri güncelleştirmek ve eksikliklerini gidermek için görüş bildirmek,

c) Gerekli durumlarda danışman olarak görev yapmak,

d) Kimyasal maddelerden kaynaklanan kazalarla ilgili gerekli çalışmaları yapmak, üzere oluşturulur.

Bu komisyon Bakanlığın talebi üzerine toplanır, iç çalışma yöntem esasları ihtisas komisyonlarının çalışma yöntem ve esaslarını belirleyen Yönetmelik hükümlerine tabidir.

Komisyonun Oluşumu

Madde 45 - Bu Komisyon Hukuk Müşavirliğinden 1 Bakanlık ilgili teknik dairelerinden 3, Maliye ve Gümrük Bakanlığında 1, Sağlık Bakanlığında 1, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığında 1, Hazine ve Dış Müsteşarlığında 1, ilgili üniversite birimlerinden 2, üretici ve dağıtıcıyı temsilen Türkiye Ticaret, Sanayi Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinden 1, Kimya Sanayicileri Derneğinden 1, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında 1, Sanayi ve Ticaret Bakanlığında 1 kişi olmak üzere toplam 14 kişiden oluşur.

Komisyonun gerek görmesi halinde, çalışılan konu ile ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilciler alınarak alt çalışma komisyonları oluşturulur.

Ücret

Madde 46 - Bu Komisyonlarda görevlendirilmiş kişilerden Bakanlık mensubu olmayanların yurt içi ve yurt dışı yollukları, telif, tercüme ve hizmet ücretleri ile iâşe ve ibate giderleri Çevre Kirliliğini Önleme Fonundan karşılanır.

Yaptırımlar

Madde 47 - Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 2872 sayılı Çevre Kanununun 15'inci ve 16'ıncı maddelerinde belirtilen makamlar ve 443 sayılı Çevre Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre Çevre Bakanlığı tarafından gerekli işlemler yapılır. Kanunun 20., 21., 22. ve 23 üncü maddelerinde belirtilen idari nitelikteki cezalar ise yine kanunun 24'üncü maddesinde belirtilen yetkili makamlar tarafından verilir.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 - Zararlı Kimyasal madde ve ürünleri ile iştilgal edenler Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde durumlarını bu Yönetmelik hükümlerine uydurmak zorundadır.

Geçici Madde 2 - **(Ek madde: 25/07/2001 - 24473 S. R.G. Yön./4 m d.)**

Bu Yönetmeliğin 37 nci maddesinde kullanım alanları ve miktarları belirlenen serpantin grubu asbest lifi, (h), (i), (j), (k), (l), (m), (n) alt bentlerinde belirtilen ürünlerde 01/12/2002 tarihinden itibaren kullanılamaz.

Geçici Madde 4- **(Ek Madde: 02/03/2007 - 26450 S.R.G Yön/2.md.)**

Bu Yönetmeliğin 37 nci Maddesinde kullanım alanları ve miktarları belirlenen serpantin grubu asbest lifi, aynı Maddenin dördüncü fıkrasının (o) bendinde belirtilen ve piyasaya arz edilmesi hedeflenen ürünlerde kullanılamaz".

Geçici Madde 5 - **(Ek madde: 18/01/2008- 26760 S.R.G Yön/2.md.)**

Bu Yönetmeliğin 37 nci maddesinde kullanım alanları ve miktarları belirlenen serpantin grubu asbest lifi, aynı maddenin dördüncü fıkrasının (p), (r) ve (s) bentlerinde belirtilen ve

piyasaya arz edilmesi hedeflenen ürünlerde 1/4/2008 tarihinden itibaren kullanılamaz, bu ürünler piyasaya arz edilemez.

Yürürlük

Madde 48 - Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 49 - Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre Bakanı yürütür.

Yönetmeliğe İşlenemeyen Hükümler

06/11/2001 tarihli Yönetmeliğin Geçici Maddesi

Geçici Madde - Yönetmeliğin 22 nci maddesinde yer alan Güvenlik Bilgi Formunun hazırlanmasına ilişkin hükümler, ilgili tebliğin yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girer. Güvenlik Bilgi Formlarının hazırlanması ve dağıtımından sorumlu kılınan kişiler bu süre içerisinde durumlarını bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır.

EKLER

Ek - I için lütfen ilgili Resmi Gazeteye bakınız.

EK - II

TEHLİKELİ ÖZELLİKLER LİSTESİ

(Mülga Liste: 20/04/2001 - 24379 s. R.G. Yön/9.md.)

EK - III

ZARARLI KİMYASAL MADDE VE ÜRÜNLERİN BEYANI İÇİN KULLANILACAK BİLGİ FORMU

Ek-I'den verilen madde ve ürünleri ile iştilal edenler bu Yönetmeliğin 8'inci maddesi uyarınca yapacakları beyan başvurusunda aşağıdaki bilgileri hazırlamakla yükümlüdürler.

Bakanlık bu bilgi formuna ilave olarak;

- Özellikle insanlar ve hayvanlar için zehirlilik durumları, kazalardan korunma ve iş yerinde sağlığı koruma konuları ile ilgili detaylı "Ek" bilgileri isteyebilir.

- Maddenin bileşiminin ve tanınmasının gizlilik altında bulunmasının gerektiği hallerin ispatlanması durumunda bu listedeki bilgilerden bazılarını istemeyebilir veya başka eş değeri veya daha uygun olanı ile değiştirebilir.

Bilgi formu aşağıdaki dökümanlardan oluşur.

1 - PERSONEL

1.1. Beyan edenin;

a - Adı, adresi, mesleği (Ünvanı)

b - İşyeri

c - Beyanın veriliş tarihi

1.2. Üreticinin

a - Adı, adresi, mesleği (Ünvanı)

2 - MADDENİN TANITIMI

2.1. Tanıtım markası

a - Beynelminel kabul görmüş terminolojiye göre tanımı

(Kimyasal karakteristiği, grup tanıtımı)

b - Piyasaya verileceği adı

c - Diğer tanımları

d - Ampirik formülü ve yapısal formülü

e - CAS No'su

g - GTİP No'su

h - İMDG Kodu

i - İATG Kodu

j - ICAO Kodu

k - ADR Kodu

l - RTECS Kodu

2.2. Bileşimi:

a - Saflık derecesi

b - Bilinen safsızlıkların (izomerleri ve yan ürünleri dahil olmak üzere) tür ve oraları

c - Ağırlık olarak ana safsızlıkların yüzdesi

d - Her türlü stabilizatörler, inhibitörler ve diğer katkı maddelerinin yüzde oranları ve türleri

e - İspat ve tespit metotları

f - Analiz metotları veya bunun hakkında bilgiye sahip kişi ve kuruluşlar hakkında not

3 - ÜRETİM, İTHALAT VE KULLANIM

3.1. Üretimi:

a - Üretim yeri

b - Kapasitesi ve piyasaya verilen miktar

c - Beş yıl sonraki tahmini üretim miktarları

3.2. İthalat, üretim İthalatta, menşei ülkedeki firmanın adı, adresi ve tescilli markası, üretimde patent alınmış ise patenti alınan menşei ülkedeki firmanın adı, adresi, tescilli markası

3.3. Kullanımı:

a - Beklenen (tahmin edilen) etkileri

b - Öngörülen kullanım alanı

c - Tahmin edilen kullanım alanı

4 - ÖZELLİKLERİ

4.1. Fiziksel-Kimyasal özellikleri:

a - Ergime noktası

b - Kaynama noktası

c - Yoğunluğu

d - Buhar basıncı

e - Suda çözünürlüğü

f - Organik çözücülerdeki çözünürlükleri

g - N-Oktanöl/sudaki dağılım katsayıları

h - Yağda çözünürlüğü

i - Hidrolizi

j - Spektral verileri

k - Disosyasyon sabiti

l - Yüzey gerilimi

4.2. Ekolojisi (çevredeki davranışı):

a - Sudaki parçalanabilirliği

b - Balık toksisitesi

c - Çevreye bilinen zararlı etkileri

d - Depolama ve nakliyesindeki özel tedbirler ve bu konudaki öneriler

5 - ZARARSIZ HALE GETİRİLMESİ VE İMHASI

a - Yeniden değerlendirebilme imkanları

b - Zararsız hale getirilebilme

c - Kontrollü imhası hakkındaki bilgiler

6 - 4'üncü ve 5'inci maddede belirtilen özelliklere ilişkin bilgilerin menşei ülkedeki yetkili kurum ve kuruluşu tarafından onaylanmış ve noterden tasdikli tercümeleri olması gerekir.

Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre Bakanı yürütür.

EK-IV

TEHLİKELİ MADDE VE MÜSTAHZARLARIN ETİKETLENMESİNDE
KULLANILACAK TEHLİKE SEMBOL VE İŞARETLERİ

TEHLİKE ÖZELLİĞİ	İŞARETİ	SEMBOLÜ (Turuncu zemin üzerine siyah baskı)
PATLAYICI	E	
OKSİTLEYİCİ	O	
ALEVLENİR <ul style="list-style-type: none">• Çok Kolay Alevlenir• Kolay Alevlenir• Alevlenir	F+ F F	
TOKSİK <ul style="list-style-type: none">• Çok Toksik• Toksik	T+ T	

ZARARLI	Xn	
AŞINDIRICI	C	
TAHRIŞ EDİCİ	Xi	
ALERJİK • Solunum ile alerjik • Cilt teması ile alerjik	Xn Xi	
KANSEROJEN • Kategori 1 ve 2	T	
• Kategori 3	Xn	

<p style="text-align: center;">MUTAJEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kategori 1 ve 2 • Kategori 3 	<p style="text-align: center;">T</p> <p style="text-align: center;">Xn</p>	
<p style="text-align: center;">ÜREME İÇİN TOKSİK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kategori 1 ve 2 • Kategori 3 	<p style="text-align: center;">T</p> <p style="text-align: center;">Xn</p>	
<p style="text-align: center;">ÇEVRE İÇİN TEHLİKELİ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çevrede su ortamı için tehlikeli • Su ortamı dışında çevre için tehlikeli 	<p style="text-align: center;">N</p> <p style="text-align: center;">N</p>	

EK -V

AMBALAJLAMA SINIFLARI

Tehlikeli kimyasal maddelerin içine doldurulduğu kaplar geometrik biçimlerine göre aşağıdaki tiplere ayrılırlar. Bu kaplar hizalarına konulan sayılarla kodlanırlar.

Kod Tip

1 Silindirik variller

2 Ahşap fiçiler

3 Bidonlar

4 Kutular

5 Torbalar

6 İç içe kaplar

7 Basınç Kapları

Bu kapların yapıldığı materyaller aşağıdaki şekilde gruplandırılmış olup, her materyal hızında bulunan büyük harf ile kodlanır.

Kod Materyal Adı

A Çelik (yüzey işlemine tabi tutulmuş olabilir.)

B Alüminyum

C Tabii Ahşap

D Kontraplak

F Sunta

G Elyaf, Levha

H Plastik Mayeryal

L Tekstil

M Kağıt

N Çelik ve Alüminyum dışında Metal

P Cam, Porselen veya seramik

Ek - VI için lütfen ilgili Resmi Gazeteye bakınız.

EK-VII (Değişik ek: 20/04/2001 - 24379 s. R.G. Yön/8.md.)

RİSK DURUMLARI VE KOMBİNASYONLARI

Tehlikeli madde ve müstahzarların etiketlerinde kullanılacak özel risk durumları ve kombinasyonları açık ifadeleri ile birlikte aşağıda verildiği gibidir.

RİSK DURUMLARI

Risk Risk İbaresinin Açık İfadesi

İbaresini

R 1 - Kuru halde patlayıcıdır.

R 2 - Şok, sürtünme, alev ve diğer tutuşturucu kaynakları ile temasında patlama riski.

R 3 - Şok, sürtünme, alev ve diğer tutuşturucu kaynakları ile temasında çok ciddi patlama riski.

R 4 - Çok hassas patlayıcı metalik bileşikler oluşturur.

R 5 - Isıtma patlamaya neden olabilir.

R 6 - Hava ile temasta veya havasız ortamda patlayıcıdır.

R 7 - Yangına neden olabilir.

R 8 - Yanıcı maddelerle temasında yangına neden olabilir.

- R 9 - Yanıcı maddelerle karıştırıldığında patlayıcıdır.
- R 10 - Alevlenebilir.
- R 11 - Kolay alevlenebilir.
- R 12 - Çok kolay alevlenebilir.
- R 14 - Su ile şiddetli reaksiyon verir.
- R 15 - Su ile temas halinde kolay alevlenir gazlar çıkarır.
- R 16 - Oksitleyicilerle karıştığında patlayabilir.
- R 17 - Havada kendiliğinden alevlenir.
- R 18 - Kullanımda alevlenen / patlayan hava - buhar karışımı oluşturabilir.
- R 19 - Patlayıcı peroksitler oluşabilir.
- R 20 - Solunması halinde sağlığa zararlıdır.
- R 21 - Cilt ile temasında sağlığa zararlıdır.
- R 22 - Yutulması halinde sağlığa zararlıdır.
- R 23 - Solunması halinde toksiktir.
- R 24 - Cilt ile temasında toksiktir.
- R 25 - Yutulması halinde toksiktir.
- R 26 - Solunması halinde çok toksiktir.
- R 27 - Cilt ile temasında çok toksiktir.
- R 28 - Yutulması halinde çok toksiktir.
- R 29 - Su ile temasında toksik gaz çıkarır.
- R 30 - Kullanımı sırasında kolay alevlenebilir.
- R 31 - Asitlerle temasında toksik gaz çıkarır.
- R 32 - Asitlerle temasında çok toksik gaz çıkarır.
- R 33 - Toplam etkilerin tehlikesi.
- R 34 - Yanıklara neden olur.

- R 35 - Ciddi yanıklara neden olur.
- R 36 - Gözleri tahriş eder.
- R 37 - Solunum sistemini tahriş eder.
- R 38 - Cildi tahriş eder.
- R 39 - Tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etki tehlikesi.
- R 40 - **(Değişik ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)** Kanserojen etki şüphesi
- Yetersiz veri.
- R 41 - Ciddi göz hasarları tehlikesi.
- R 42 - Solunması halinde alerji yapabilir.
- R 43 - Cilt ile temasında alerji yapabilir.
- R 44 - Kapalı ortamda ısıtıldığında patlama riski.
- R 45 - Kansere yapabilir.
- R 46 - Kalıtsal genetik hasarlara neden olabilir.
- R 48 - Uzun süreli maruz kalınması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 49 - Solunması halinde kansere neden olabilir.
- R 50 - Sudaki organizmalar için çok toksiktir.
- R 51 - Sudaki organizmalar için toksiktir.
- R 52 - Sudaki organizmalar için zararlıdır.
- R 53 - Su ortamında uzun süreli olumsuz etkilere neden olabilir.
- R 54 - Flora için toksiktir.
- R 55 - Fauna için toksiktir.
- R 56 - Topraktaki organizmalar için toksiktir.
- R 57 - Arılar için toksiktir.
- R 58 - Çevrede uzun süreli olumsuz etkilere neden olabilir.
- R 59 - Ozon tabakası için tehlikelidir.
- R 60 - Üremeyi olumsuz etkileyebilir.

- R 61 - Anne karnındaki çocuğa zarar verebilir.
- R 62 - Üremeyi bozucu risk olasılığı.
- R 63 - Anne karnındaki çocuğa zarar riski olasılığı.
- R 64 - Emzirilen bebeklere zarar verebilir.
- R 65 - Zararlı: Yutulması halinde akciğerde hasara neden olabilir.
- R 66 - Tekrarlanan maruz kalmalarda deride kuruluğa ve çatlaklara neden olabilir.
- R 67 - Buharları uyuşukluğa ve baş dönmesine neden olabilir.
- R 68 - Tedavisi mümkün olmayan etki riski

RİSK DURUMLARININ KOMBİNASYONU

Risk Risk İbaresinin Açık İfadesi

İbaresini

- R 14 /15 - Su ile kolay alevlenebilir gaz oluşumuna yol açan şiddetli reaksiyon.
- R 15/29 - Su ile temasında toksik ve kolay alevlenebilir gaz çıkarır.
- R 20/21 - Solunduğunda ve cilt ile temasında sağlığa zararlıdır.
- R 20/22 - Solunduğunda ve yutulduğunda sağlığa zararlıdır.
- R 20/21/22 - Solunduğunda, cilt ile temasında ve yutulduğunda sağlığa zararlıdır.
- R 21/22 - Cilt ile temasında ve yutulduğunda sağlığa zararlıdır.
- R 23/24 - Solunduğunda ve cilt ile temasında toksiktir.
- R 23/25 - Solunduğunda ve yutulduğunda toksiktir.
- R 23/24/25 - Solunduğunda, cilt ile temasında ve yutulduğunda toksiktir.
- R 24/25 - Cilt ile temasında ve yutulduğunda toksiktir.
- R 26/27 - Solunduğunda ve cilt ile temasında çok toksiktir.
- R 26/28 - Solunduğunda ve yutulduğunda çok toksiktir.
- R 26/27/28 - Solunduğunda, cilt ile temasında ve yutulduğunda çok toksiktir.
- R 27/28 - Cilt ile temasında ve yutulduğunda çok toksiktir.

- R 36/37 - Gözleri ve solunum sistemini tahriş edicidir.
- R 36/38 - Gözleri ve cildi tahriş edicidir.
- R 36/37/38 - Gözleri, solunum sistemini ve cildi tahriş edicidir.
- R 37/38 - Solunum sistemini ve cildi tahriş edicidir.
- R 39/23 - Toksik: Solunduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/24 - Toksik: Cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/25 - Toksik: Yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/23/24 - Toksik: Solunduğunda, cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/23/25 - Toksik: Solunduğunda, yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/24/25 - Toksik: Cilt ile temasında, yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/23/24/25 - Toksik: Yutulduğunda, cilt ile temasında, solunduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/26 - Çok toksik: Solunduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/27 - Çok toksik: Cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/28 - Çok toksik: Yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/26/27 - Çok toksik: Solunduğunda, cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/26/28 - Çok toksik: Solunduğunda, yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/27/28 - Çok toksik: Yutulduğunda, cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.
- R 39/26/27/28 - Çok toksik: Cilt ile temasında, yutulduğunda, solunduğunda tedavisi mümkün olmayan çok ciddi etkilenme tehlikesi.

- R 40/20 - (Mülga ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)
- R 40/21 - (Mülga ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)
- R 40/22 - (Mülga ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)
- R 40/20/21 - (Mülga ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)
- R 40/20/22 - (Mülga ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)
- R 40/21/22 - (Mülga ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)
- R 40/20/21/22 - (Mülga ibare:06/11/2001-24575 S. R.G. Yön./9. md.)
- R 42/43 - Solunduğunda ve cilt ile temasında alerji yapabilir.
- R 48/20 - Zararlı: Uzun süreli solunması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/21 - Zararlı: Cilt ile uzun süreli temasında sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/22 - Zararlı: Uzun süreli yutulması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/20/21 - Zararlı: Uzun süre solunması ve cilt ile temasında sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/20/22 - Zararlı: Uzun süre solunması ve yutulması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/21/22 - Zararlı: Uzun süreli yutulması ve cilt ile teması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/20/21/22 - Zararlı: Uzun süreli yutulması, solunması ve cilt ile teması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/23 - Toksik: Uzun süre solunması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/24 - Toksik: Uzun süre cilt ile temasında sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/25 - Toksik: Yutma yolu ile uzun süre maruz kalınması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/23/24 - Toksik: Uzun süre solunması ve cilt ile teması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/23/25 - Toksik: Uzun süre yutulması ve solunması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.
- R 48/24/25 - Toksik: Uzun süre yutulması ve cilt ile temasında sağlığa ciddi hasar tehlikesi.

R 48/23/24/25 - Toksik: Uzun süre yutulması, solunması ve cilt ile teması halinde sağlığa ciddi hasar tehlikesi.

R 50/53 - Sudaki organizmalar için çok toksik, su ortamında uzun süreli olumsuz etkilere neden olabilir.

R 51/53 - Sudaki organizmalar için toksik, su ortamında uzun süreli olumsuz etkilere neden olabilir.

R 52/53 - Sudaki organizmalar için zararlı, su ortamında uzun süreli olumsuz etkilere neden olabilir.

R 68/20 - Zararlı : Solunduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/21 - Zararlı : Cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/22 - Zararlı : Yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/20/21 - Zararlı : Cilt ile temasında, solunduğunda tedavisi mümkün olmaya etki riski

R 68/20/22 - Zararlı : Yutulduğunda, solunduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/21/22 - Zararlı : Yutulduğunda ve cilt ile temasında tedavisi mümkün olmayan etki riski

R 68/20/21/22 - Zararlı : Cilt ile temasında solunduğunda ve yutulduğunda tedavisi mümkün olmayan etki riski.

GÜVENLİK TAVSİYELERİ VE KOMBİNASYONLARI

Tehlikeli madde ve müstahzarların etiketlerinde kullanılacak güvenlik tavsiyeleri ve kombinasyonları açık ifadeleri ile birlikte aşağıda verildiği gibidir.

GÜVENLİK TAVSİYELERİ

Güvenlik Güvenlik İbaresinin Açık İfadesi

İbaresini

S 1 - Kilit altında muhafaza edin.

S 2 - Çocukların ulaşabileceği yerlerden uzak tutun.

S 3 - Serin yerde muhafaza edin.

S 4 - Yerleşim alanlarından uzak tutun.

S 5 - içinde muhafaza edin. (Uygun sıvı üretici tarafından belirlenir.)

- S 6 - içinde muhafaza edin. (Uygun inert gaz üretici tarafından belirlenir.)
- S 7 - Sıkı kapatılmış kapta muhafaza edin.
- S 8 - Kabı kuru halde muhafaza edin.
- S 9 - Kabı çok iyi havalandırılan ortamda muhafaza edin.
- S 12 - Kabı kapalı olarak muhafaza etmeyin.
- S 13 - Yiyeceklerden, içeceklerden ve hayvan yemlerinden uzak tutun.
- S 14 - 'den uzak tutun (Temasından sakınılması gerekenler üretici tarafından belirlenir.)
- S 15 - Sıcaktan koruyun.
- S 16 - Tutuşturucu kaynaklardan uzak tutun - sigara içmeyin.
- S 17 - Yanıcı maddelerden uzak tutun.
- S 18 - Kap dikkatlice taşınmalı ve açılmalıdır.
- S 20 - Kullanım sırasında herhangi bir şey yemeyin veya içmeyin.
- S 21 - Kullanım sırasında sigara içmeyin.
- S 22 - Tozlarını solumayın.
- S 23 - Gaz / Duman / Buhar / Aerosollerini solumayın. (Uygun ifadeler üretici tarafından belirlenir.)
- S 24 - Cilt ile temasından sakının.
- S 25 - Göz ile temasından sakının.
- S 26 - Göz ile temasında derhal bol su ile yıkayın ve doktora başvurun.
- S 27 - Bu maddenin bulaşmış olduğu tüm giysiler derhal çıkarılmalıdır.
- S 28 - Cilt ile temasında derhal bol ile iyice yıkayın. (Uygun sıvı üretici tarafından belirlenir.)
- S 29 - Kanalizasyona boşaltmayın.
- S 30 - Kesinlikle üzerine su dökmeyin ve ilave etmeyin.
- S 33 - Statik elektrik boşalmalarına karşı önlem alın.
- S 35 - Atıklarını ve kaplarını güvenli bir biçimde bertaraf edin.

- S 36 - Uygun koruyucu giysi giyin.
- S 37 - Uygun koruyucu eldiven takın.
- S 38 - Yetersiz havalandırma şartlarında uygun solunum cihazı takın.
- S 39 - Koruyucu gözlük / maske kullanın.
- S 40 - Bu maddenin bulaşmış olduğu tüm eşyaları ve zemini ile temizleyin. (Uygun madde üretici tarafından belirlenir.)
- S 41 - Patlaması ve/veya yanması halinde yayılan gazları solumayın.
- S 42 - Tütsüleme (fümigasyon) / püskürtme yaparken uygun solunum cihazı (Uygun cihaz üretici tarafından belirlenir) takın.
- S 43 - Alevlenmesi durumunda söndürmek için kullanın. (Uygun madde üretici tarafından belirlenir. Eğer su tehlikeyi artıracaksa kesinlikle su kullanmayın.)
- S 45 - Kaza halinde veya kendinizi iyi hissetmiyorsanız hemen bir doktora başvurun. (Mümkünse bu etiketi gösterin.)
- S 46 - Yutulması halinde hemen bir doktora başvurun, kabı veya etiketi gösterin.
- S 47 -
- C'yi aşmayan sıcaklıklarda muhafaza edin. (Uygun sıcaklık üretici tarafından belirlenir.)
- S 48 - ile nemlendirin (Uygun madde üretici tarafından belirlenir.)
- S 49 - Sadece orjinal kabında muhafaza edin.
- S 50 - ile karıştırmayın (Üretici tarafından belirlenir.)
- S 51 - Sadece iyi havalandırılan yerlerde kullanın.
- S 52 - Kapalı yerlerde geniş yüzeylere uygulamayın.
- S 53 - Maruz kalmaktan sakının, kullanmadan önce özel kullanma talimatını okuyun.
- S 56 - Atıklarını ve kabını tehlikeli veya özel atık toplama yerlerinde bertaraf edin / ettirin.
- S 57 - Bulaşma ve birikme yolu ile çevreyi kirletmemesi için uygun bir kap kullanın.
- S 59 - Geri kazanım / yeniden kullanım hakkındaki bilgiler için üreticiye / ithalatçıya / dağıtıcıya başvurun.
- S 60 - Atığını ve kabını tehlikeli atık olarak bertaraf edin/ettirin.

S 61 - Çevreye kontrolsüz verilmesinden kaçının. Özel kullanım talimatına / Güvenlik Bilgi Formuna bakın.

S 62 - Yutulması halinde kusturmayın. Derhal ilk yardım servisine başvurun, kabı veya etiketi gösterin.

S 63 - Kazara solunması halinde: Kazazedeyi temiz havaya çıkarın ve dinlenmesini sağlayın.

S 64 - Yutulması halinde, ağız su ile yıkayın (sadece kişinin bilinci yerinde ise.)

GÜVENLİK TAVSİYELERİNİN KOMBİNASYONLARI

Güvenlik Güvenlik İbaresinin Açık İfadesi

İbaresini

S 1/2 - Kilit altında ve çocukların ulaşamayacağı bir yerde muhafaza edin.

S 3/7 - Kabı, serin bir yerde ve ağız sıkıca kapalı olarak muhafaza edin.

S 3/9/14 - Serin, iyi havalandırılan bir yerde'den uzak tutarak muhafaza edin. (Temasından sakınılan madde üretici tarafından belirlenir).

S 3/9/14/49 - Sadece orjinal kabında serin ve iyi havalandırılan bir yerde'den uzak tutarak muhafaza edin. (Temasından sakınılan madde üretici tarafından belirlenir.)

S 3/9/49 - Sadece orjinal kabında serin ve iyi havalandırılan bir yerde muhafaza edin.

S 3/14 - Serin bir yerde 'den uzak tutarak muhafaza edin. (Temasından sakınılan madde üretici tarafından belirlenir.)

S 7/8 - Kabı iyice kapalı halde, kuru olarak muhafaza edin.

S 7/9 - Kabı iyice kapalı halde ve iyi havalandırılan bir ortamda muhafaza edin.

S 7/47 - Kabı, ağız sıkıca kapalı olarak

C'yi aşmayan sıcaklıklarda muhafaza edin. (Uygun sıcaklık üretici tarafından belirlenir.)

S 20/21 - Kullanımı sırasında yemek yemeyin, içecek ve sigara içmeyin.

S 24/25 - Göz ve cilt ile temasından sakının.

S 27/28 - Cilt ile teması halinde, bulaşan giysiyi hemen çıkarın ve miktarda .

ile hemen yıkayın. (Uygun sıvı üretici tarafından belirlenir.)

S 29/35 - Kanalizasyona boşaltmayın; atığını ve kabını güvenli bir biçimde bertaraf edin.

S 29/56 - Kanalizasyona boşaltmayın. Atığını ve kabını tehlikeli veya özel atık toplama yerlerinde bertaraf edin.

S 36/37 - Çalışırken uygun koruyucu giysi, koruyucu eldiven kullanın.

S36/37/39 - Çalışırken uygun koruyucu giysi, koruyucu eldiven, koruyucu gözlük / maske kullanın.

S 36/39 - Çalışırken uygun koruyucu giysi, koruyucu gözlük / maske kullanın.

S 37/39 - Çalışırken uygun koruyucu eldiven, koruyucu gözlük / maske kullanın.

S 47/49 - Sadece orjinal kabında ve

C'yi aşmayan sıcaklıklarda muhafaza edin. (Uygun sıcaklık üretici tarafından belirlenir.)

EK - VIII

DEPOLAMA İLE İLGİLİ SINIFLANDIRMA

A - Sınıf 1: PATLAYICILAR

Patlayıcılar özelliklerine göre;

- 1) Kitle halinde ve bir anda patlayanlar,
- 2) Mermi, şarapnel parçası ve benzeri sırlatabilen, fakat kitle halinde patlamayanlar,
- 3) Patlama şiddeti hafif, az da olsa parça fırlatma tehlikesi mevcut, fakat kitle halinde patlamayanlar,
- 4) Önemli bir zarar arz etmeyen patlayıcılar,
- 5) Patlaması çok zor, fakat kitle halinde patlayabilenler

olarak beş alt sınıfa ayrılır.

Bu sınıfta yer alan patlayıcı madde kapsamına;

a) Depolanması sırasında ortam ısısında etkilenecek ya da diğer dış etkenler ile kendiliğinden yürüyen çok hızlı bir reaksiyon sonucu büyük hacimde gaz, yüksek sıcaklık ve yüksek basınç oluşturarak, çevresinde

fiziki hasara yol açan maddeler,

b) Kitle halinde patlaması mümkün olmakla beraber, normal taşıma ve depolama şartlarında patlama olasılığı çok düşük olan maddeler,

- c) Havai fişek ve benzeri malzemelerin yapımında kullanılan piro teknik maddeler,
- d) Bu maddelerden herhangi biri ve başka maddeler kullanılarak hazırlanan ürünler, girer.

b) B - Sınıf 2: GAZLAR

Gazlar, özelliklerine göre, sıkıştırılmış, sıvılaştırılmış, basınç altında bir sıvıda çözülmüş veya soğukta bastırılarak sıvılaştırılmış gazlar olarak ayrılırlar.

Bu sınıfta yer alan gazlar kapsamına;

a) Kritik tutuşma sıcaklığı 50 oC'nin altında ve 50 oC'deki buhar basıncı 30 KPa (3 bar) dan daha büyük olan sıvılar,

b) Normal oda şartlarında tamamen gaz halinde olup, yüksek basınç altında silindirlere doldurulmuş saf veya çözelti halinde maddeler, girer.

C - Sınıf 3: ALEV ALABİLEN SIVILAR

Bu sınıfta yer alan alev alabilen sıvılar kapsamına 65 oC veya daha düşük sıcaklıkta tutuşabilir bir buhar oluşturan;

a) Saf sıvılar,

b) Sıvı karışımları,

c) Katıların sıvılardaki özelteleri veya süspansiyonları (boya, vernik, lak ve benzeri), girer.

D - Sınıf 4: ALEV ALABİLEN KATILAR

Alev alabilen katılar özelliklerine göre;

1) Alev alabilen katılar,

2) Kendiliğinden ısınıp, tutuşarak yanabilen maddeler,

3) Su ile temasında, yanıcı gaz oluşumuna yol açan maddeler, olarak üç alt sınıfa ayrılır.

Bu sınıfta yer alan alev alabilen katılar kapsamına;

a) Taşıma şartlarında kolayca tutuşabilen, veya sürtünme nedeniyle ortaya çıkabilecek hafif sıcaklık artışları sonucu tutuşup yanabilen ve patlayıcı maddeler sınıfına dahil edilmeyen katı maddeler,

b) Su ile temasında yanıcı özellikte gaz oluşumuna yol açan katı maddeler, girer.

E - Sınıf 5: OKSİTLEYİCİ MADDELER VE ORGANİK PEROKSİTLER

Bu sınıfta yer alan maddeler özelliklerine göre,

- 1) Oksitleyici maddeler,
- 2) Organik peroksitler, olarak iki alt sınıfa ayrılır.

Bu sınıfta yer alan oksitleyici maddeler ve organik peroksitler kapsamına;

- a) Kendileri yanıcı olmamakla beraber, genellikle oksijen oluşturarak, veya başka bir mekanizma ile, diğer maddelerin yanmasına yol açan veya katkıda bulunan maddeler.
- b) Kendiliğinden patlayarak parçalanma, çok hızlı yanma, şok veya sürtünme etkisine duyarlılık, başka maddelerle hızlı şekilde birleşme ve göze zarar verme özelliklerinden bir veya birkaçına sahip organik peroksitler ve benzerleri.

F - Sınıf 6: ZEHİRLİ VE MİKROP BULAŞTIRICI MADDELER

Bu sınıfta yer alan maddeler özelliklerine göre;

- 1) Zehirli (toksik) maddeler,
- 2) Mikrop bulaştırıcı maddeler, olarak iki alt sınıfa ayrılır.

Bu sınıfta yer alan zehirli ve mikrop bulaştırıcı maddeler kapsamına;

- a) Yutulması, solunması veya deri ile teması sonucunda insan sağlığının bozulmasına, yararlanmaya ve ölüme yol açan maddeler,
- b) Gaz halinde olup, bu madde hükümlerine göre sınıflandırılan zehirli veya boğucu maddeler,
- c) İnsanlarda veya hayvanlarda hastalığa yol açtığı deneyimlerle bilinen veya bundan şüphe edilen mikroorganizmaları veya bunların toksinlerini içeren maddeler, girer.

G - Sınıf 7: RADYOAKTİF MADDELER

Bu sınıfta yer alan radyoaktif maddeler kapsamına, birim kütle başına aktiviteleri (spesifik aktivite) 70 gBq kg (0.002 mCi/g)'dan daha büyük olan herhangi bir radyoizotop veya bu radyoizotopun bileşikleri veya

bunların başka maddelerle karışımları girer.

H - Sınıf 8: AŞINDIRICI (KOROZİF) MADDELER

Bu sınıfta yer alan aşındırıcı (korozif) maddeler kapsamına;

- a) Canlı dokular ile temasında ağır hasar oluşturan maddeler,

b) Taşıma sırasında başka materyaller üzerine dökülünce fiziksel hasar oluşturan veya korozyona (paslanma veya aşınmaya) yol açan, kimyasal bakımdan reaktif maddeler, girer.

I - Sınıf 9: DİĞER TEHLİKELİ MADDELER

Yukarıda sayılan madde ve ürünleri dışında kalan diğer tehlikeli madde ve ürünleri bu sınıf içinde değerlendirilir.

EK - IX

ÜRÜNÜ ATIKTAN AYIRAN KRİTERLER

Aşağıda belirtilen kriterler kapsamına girmeyen maddeler ürün olarak değerlendirilir.

1. Standart dışı ürünler
2. Sağlıklı kullanım süresi geçmiş olan ürünler
3. Dökülme ya da yanlış kullanma sonuç niteliği bozulmuş olan malzeme ve ekipmanlar (Örnek: Kontamine olmuş malzemeler)
4. Aktiviteler sonucu kontamine olmuş ya da kirlenmiş malzemeler (Örneğin temizleme işlemi atıkları, ambalaj atıkları)
5. Kullanılmayan kısımlar (atık piller ve katalizör)
6. Yararlı performans gösteremeyen maddeler (kontamine olmuş asitler)
7. Endüstriyel proses kalıntıları (destilasyon atıkları)
8. Kirliliğin önlenmesi amacı ile kullanılan proses kalıntıları (yıkama çamurları, filtre tozları, kullanılmış filtreler)
9. Yüzeysel işlemleri kalıntıları (torna atıkları vs.)
10. Hammadde işleme proses kalıntıları (petrol slopları, madencilik vs.)
11. Değerini kaybetmiş olan maddeler (PCB'lerle kontamine olmuş yağlar)
12. İhracatçı ülkenin kanunlarına göre yasak getirilmiş olan malzemeler, maddeler ve ürünler
13. Yeniden kullanım ve geri kazanım işlemlerine tabi tutulacak maddeler
14. Kontamine olmuş alanın iyileştirme çalışmalarından doğan maddeler
15. Yukarıda bahsedilen kategorilere ait olmayan fakat üretici ya da ihracatçı tarafından atık olarak kabul edilen maddeler

16. Yukarıda belirtilmeyen üretim atıkları atıktır.

NOT: Kriterlerden en az birine olumlu yanıt verilmesi, sözkonusu maddenin atık olduğunu gösterir.